

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Nya

Extra Posten.

Torsdagen den 3 Februari 1820.

Skål för ATTERBOM,

vid dess återkomst till sina Vänner.

Åter är han bland oss, Skandiska Digtens Son,
 Vid vår sida igen, Kämpen för sant och skönt! —
 Så oss nalkas, på Vestans
 Vingar, åter den gyllne Maj!

På snöfransade moln, Sveriges Skalde-Chor
 Helsar, jublande högt, hemkomna Sångens hopp,
 Slår med dimmiga händer
 Sfer-canzoner på strålig sträng.

Stjernhjälm nickar så trygg, stryker om skägget sig;
 Bellman ler, lik en Bål, hurrar ett Eyoö!
 Och en krans utaf rosor
 Täcktt hopflätar Camillas band.

Högre fröjdas dock vi, att, som i fordna dar,
 Än han möter oss med vänskapens samma blick,
 Samma redliga handslag,
 Samma trofasta Landsmanskys.

Derför Glasen i hand, Bröder, med enig hug! —
 Till välkomma nu här tömmo en rågad skål,
 En för Skalden vi dricke, —
 För bepröfvade Vänner — tyå!

7 Tal, hållet af en Storätare.

En namnkunnig Parisisk storätare, som spisade i ett sällskap, hvaribland äfven voro några profane, det vill säga måttliga ätare, råkade i en tvist, som sluteligen nödsakade honom att göra en jämförelse mellan Fruntimmer och ett godt Bord. Man kan lätt föreställa sig, att han gat företrädet åt det sednare.

"För det första, mine Herrar," började han, "måste vi medge, att det nöje man har af ett godt bord, är en ibland de första erfarenheter vi göra i vår lefnad; det öfvergifves så sent som möjligt vid våra dagars slut, och njutes oltast. Kunnen j väl säga detsamma om andra nöjen?"

"Det vackraste Fruntimmer, om det äro en *Recamier*.*), kan aldrig jämföras med de förträffliga raphönsen från *Cahors* och *Languedoc*, och med *Cevennerna*, hvilkas gudomliga ånga är mera värd än alla *Arabien*s vallukter. Kunnen j sätta ett sådant fruntimmer i lika rang med gås-, lefver- och ank-pastejerna, hvilka staderna *Strasbourg* och *Toulouse* till större delen ha att tacka för sin ryktbarhet? Hvad är skönhet emot de fyllda tungorna från *Troyes*, *Mortadellerna* från *Lyon*, korfven från *Arles* och *Bologna*, som förvärfvat så mycken ära åt svinet? Kunnen j sätta ett litet täckt rödt och hvitt ansigte i bredd med de förträffliga färstekarna från *Voghesen* och *Ardennerna*, som smalta på tungan och äro verkliga läckerheter? Hvem vågar jämföra den skonaste flicka med de feta kalfvarna från *Pontoise* eller *Rouen*, hvilkas finhet och hvithet skulle tvinga sjelfva *Gracerna* att blygas? Kan väl en ätare vara nog djupt fallen att åt en mager och spenslig skönhet gifva företrädet framför dessa ofantliga ryggar från *Limagne* eller *Cotentin*, som med sin saft

öfversvämna förskäraren och komma den njutande att döna af förjysning? J stekar utan hke! Utur eder kraftfulla must, källan till allt lifsamne och alla sanna känslor, hemtar den Iycklige frässaren sin värelse, virtuosen sin talang, skalden sitt skapande smille. Äger den minsta jämförelse rum mellan denna piquanta, men chiffonnerade figur och denna gödda hanna från *Bresse*, denna kapun från *la Fleche* och *Mans*, och denna unga tupp från *Caux*, hvilkas skönhet, saftfullhet och fetma på en gång uppfylla alla sinnen med nöje, och så ljust kittle gommens fina och känslamma nervtrådar? Och märken, mina Herrar, att jag förbigår många andra argumenter, hvarpå jag kunde grunda mitt påstående, som t. ex. Talltrast-pastejerna från *Puhiviers*, and-pastejerna från *Amiens*, hjerp-pastejerna från *Chartres*, sparf-pastejerna från *Metz*, kramsfolarna från *Alençon*, de rökta tungorna från *Constantinopel*, det rökta oxkottet från *Hamburg*, kabeljon från *Ostende*, ostronen från *Dieppe*, *Marennens*, *Caucaie* och *Eberiat*. Jag vill ej en gång nämna smöret från *Bretagne*, *Isigny* och *Prevalaye*, samt den kosteliga gräddan från *Sotteville*; ej heller begagnar jag de vapen så många söta och säckrade argumenter räcka åt min hand, såsom insyltade nötter och äppelgelé från *Rouen*, plommonen från *Tour*, kirsbaren från *Rousselot*, pepparkakorna och pepparnötterna från *Rheims*, mirabellerna (ett slags små plommon) från *Metz*, vinbaren från *Bar*, Qvitten från *Orleans*, berberisbren från *Dijon*, vindrufvorna från *Roquevaire*, likonen från *Ollioules*, sviskonen från *Brignoles*, muskatelldrufvorna från *Pezenas*, kungsplommonen och den öfversäckrade orangeblomman från *Agan*, säckergrynen, ros- och vanille-pastillerna från *Montpellier* de insyltade aprikoserna från *Clermont*, konfityrerna från *Beucaire* och *Bezier*. Ja, jag nämner ej en gång anisvatnet från *Bordeaux*, laxen från *Danzig*, eau de noyau från *Pfalzburg*, anis-oljan

*) För några år sedan en ibland de namnkunnigaste skönheter i Paris.

och kirsbärsvattnet från *Verdun*, mocca-
cremen från *Montpellier*, colladonvattnet
från *Genève*, rosenoljan från *Cette*, jas-
minoljan från *Marseille* (den basta af al-
la Franska likörer), kirsbärsrattalin från
Louvres och *Grenoble*, människobalsamen,
krusmynterören och de öfriga brända
vattnen från *Martinique*." — — —

"Tacka mig, mina Herrar, att jag
med stillatigande förbigår allt detta, och
försöken, om jkunnen göra en jemförelse
mellan dessa dråpeliga anrättningar och
drycker, och ett Fruntimmers nycker, grill-
ler, infall, och — hvarfore skulle jag ej
saga det? — sjelfva dess gracer. Före-
ställen er de rätter, som jag nysst namnt,
tillredde af det nya Frankrikes kokkar från
Valogne, förelagda af Tyska vardshusvär-
dar — och vägen ännu motsäga mig!"

"Slutom derfore vår afhandling, och
medgifvorn, att de njutningar ett lackert
bord skänker en rik storätare, intaga för-
sta rummet; att dessa förlänga sig på ett
helt annat sätt än de, som man smakar i
en skonhets armar; att de medföra hvar-
ken ledsnad, fruktan eller ånger; att de-
ras källa alltid förnyas, aldrig tömmes,
och att de, i stället att skada tempera-
mentet och försvaga hjernan, tvertom läg-
ga grunden till en stadig helsa, till lysan-
de idéer och kraftfulla kanslor. Således,
långt ifrån att fororsaka mjeltsjuka och
slutligen göra människan till en börda för
sig sjelf och andra, har man att tacka dem
för detta glänsande jubelsigte, som är
ett säkert kännetecken hos alla söner af
Comus och har en helt annan uppsyn,
än de försmäktande småherrarnas urblek-
ta och utlevade fysionomier."

Så lydte vår Storätares tal. Vi veta
ej, om han lyckades att övertygga alla si-
na åhörare; men det veta vi, att man följ-
ande dagen i detta sällskap räknade mer
än en öfvergifven *Ariadne* och fem eller
sex förderfvade magar. — För Svenska lä-
sare kan detta tal hafva åtminstone den
nyttan, att de likasom i ett nötskal finna

benämningar och adresser på det beprisa-
de Frankrikes Lackerheter.

Merciers besök hos Crebillon den äldre och Crebillon den yngre.

I min ungdom, säger Mercier, fick jag
en gång lust att göra bekantskap med den
namnkunnige Tragedie-Författaren Cre-
billon. Jag gick dit der han bodde, klap-
pade på porten, och straxt lät skallet af
ett tjog hundar höra sig; de omringade
mig med gapande käftar och följde mig
anda till Poetens kammare. Trapporna
voro fulla af dessa djurs orenlighet. Jag
gick in anmald och escorterad af dem. —
Rummet var utan tapeter; en usel säng,
två kullerstolar och 7 eller 8 trasiga länd-
stolar utgjorde alla möblerna. Jag såg,
då jag kom in, ett slags qvinlig figur, 4
fot lång och 3 fot bred, som i detsamma
smög sig in i en skrubb. Hundarne ha-
de bemaktigat sig alla ländstolarne, och
skallde liksom efter öfverenskommelse. Cre-
billon, barhufvad och barbent, rökte sin
pipa. Han hade stora blå ögon, grå och
glesa hår, och hans physionomie var full af
expression. Han bragte ändteligen hundar-
ne till tystnad, dock ej utan möda; och
med piskan i handen tvang han dem att
lemna mig en stol. Han tog pipan ur mun-
nen, liksom för att helsa på mig, och
fortfor sedan att röka, med en välust, som
synbart målades i hans utrycksfulla
ansigte.

Hans tankspriddhet varade en lång
stund, och hans ögon voro fastade på golf-
vet. Han talte kort. Hundarne morrade
och visade mig tänderna. Poeten lade
ändteligen bort sin pipa. Jag frågade ho-
nom, om han hade sin Cromwell färdig.
Den är ej ännu börjad, svarade han. Jag
bad honom recitera för mig några vers-
sar: han sade, att han skulle göra mig till
viljes, sedan han fått röka ännu en pipa.

Den fyra fots långa qvinnogestalten, hvar af jag redan fått en skynt, kom in. Hon hade den vackraste näsa och de illfundigaste små brinnande ögon jag sett i min lifstid. Det var Poetens älskarinna. Hundarne lemnade henne af aktning en stol. Hon satte sig midt emot mig. Poeten lade bort pipan, och reciterade för mig några mörka versar ur jag vet ej hvad för en romanesk Tragedie, som han sammanfattat i minnet och som han likaledes ur minnet uppläste. I dessa versar voro många utbrott emot Gudarne, men i synnerhet emot Kungarne, dem han alldeles icke älskade. Poeten syntes mig vara det man kallar godtrogen och rätt fram, mycket tankspridd, stor rökare och liten språkare. Sedan han läst upp dessa versar, återtog han sin pipa, och gjorde derefter intet annat än rökte. Jag converserade med hans älskarinna. Hon hade i sina utlåtelse all den illska, som lyste i hennes ögon. Jag stod upp, och hundarne likaledes; de skällde återigen en chorus, och följde mig ända till porten ner vid gatan. Poeten sökte tysta dem med godhet, och ömheten trängde sig fram genom hotet. — Ingen annan än han hade någon sin kunnat lefva i denna hundska osnyggheit. Jag underlät ej att säga honom, att Euripides också älskat hundar, och att han helt säkert skulle uppnå samma ålder som Sophocles. Han var då 86 år gammal. Nöjd med hvad jag sagt honom, begåfvade han mig med en liten kortlapp, på hvilket hans namn var med små bokstäfver skrivet. Detta kort var en fri-biljett till en af hans Tragedier.

Några år derefter gjorde jag bekantkap med Crebillon den yngre, dennes

son. Han var väl växt, som ett pilträd, lång och spenslig och en fullkomlig motsats till Tragedie-Författarens starka och högbröstadde gestalt. Aldrig hade naturen gjort tvenne så närslägtade varelser mera skiljaktige. Denne Crebillon var sjelfva höfligheten, behaget och artigheten, sammanstöpte i en form. En liten benägenhet för satir röjde sig i hans tal, men den oroade endast vittre Pedanter och fiender till det allmänna bästa. Våra lynnen voro likstämmiga. Han hade sett världen. Han kände fruntimren så mycket som det är möjligt att lära känna dem. Han älskade dem något litet mer, än han högaktade dem. Hans conversation var beaglig, och våra litterära grundsatser voro äfven öfverensstämmande. En dag sade han mig i förtroende, att han ännu ej läst igenom sin Fars Tragedier, men att det kanske kunde ske i framtiden.

Denne Crebillon var Censor. Han censurerade alla versar som trycktes i allmänna bladen. Man hade den tiden en mängd deraf. Det regnade Heroider. Han approberade alla med den artigaste kallsinnighet. Aldrig lät han en Auctor vänta; icke en gång en vismakare vid Pont-neuf. Han var alltid höflig och förekommande. Han afrådade mig att skriva vers.

Som han dageligen besöktes af en mängd versmakare och andra nybegynnare, sade han till mig en gång: Blif kvar hos mig till kl. $\frac{3}{4}$ till ett i middag; det är den timmen, då Poeterna komma och lemna mig sina Manuscripter: blif kvar.

(Slut e. a. g.)

Preparation på 48 Numror af detta Blad, som utkommer hvarje Måndag och Torsdag, emottages med 2 R:dr B:co uti Herrar Uters & Comp, Östergrens och Bruzelii Boklädor.

N:o 11 utgifves nästa Måndag.

Stockholm, tryckt hos JOHAN IMNELIUS.